

8

A. M. N. MUSEUM
KIRLAPOSZTALYA

A FEHÉR BARÁT

A PÁLOSREND HAVI FOLYÓIRATA

FŐSZERKESZTŐ: P. GYÉRESSY ÁGOSTON — FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. NÁDAS ZOLTÁN

TARTALOM: Kedves Olvasóink! — XII. Pius pápa: Karácsonyi üzenete — Dr. Mosonyi Dénes: A pálos visszatérésének magyar apostola — P. Gyéressy Ágoston O. S. P.: Régi pálos kolostorok (V. Szentlélek.) — Leng. Rezső: Úrjöveti ének a boldogságos Szűzről — Fráter Jácint Naplójából — Dr. Paulinyi Gyuláné, br. Oertz Kornélia: Római emlékek — Gyermekrovat — Pálos krónika — Könyvek

VII. ÉVF. • 12. SZÁM

ÁRA • 60 • FILLÉR

1944 DECEMBER

A FEHÉR BARÁT

A PÁLOSREND ÉRTESITŐJE
ÉVI ELŐFIZETÉSI ÁRA 6.80 PENGŐ
JOGI SZEMÉLYEKNEK 70.— P

Főszerkesztő: P. GYÉRESSY ÁGOSTON O. S. P.
Felelős szerkesztő Dr. NÁDAS ZOLTÁN.

SZERKESZTŐSÉG: Budapest, XI. ker. PÁLOS KOLOSTOR.
Telefon: 468-550. Csekkszám: 48004.

KIADÓHIVATAL: Fráter György Sajtószövetkezet, Budapest,
VI., Dessewffy-u. 24. Telefon: 129—238.

MEGJELENIK minden hó elsején.
Rendi és főegyházmegyei jóváhagyással.

AZ EGYETLEN MAGYAR

gyökerű rendbe lépni szándékozó fiúk, akik a Boldog Özsébek, Fráter Györgyök, Virág Benedekék életét és munkáját akarják továbbfolytatni, csatolják ezirányú kérvényükhöz: 1. kereszt- és bérma-levelüket, 2. érettségi bizonyítványukat, illetve a félévi bizonyítvány másolatát, ha papok akarnak lenni, különben segítő testvérekként házi munkában foglalatzkodnak, 3. szülői beleegyezést, ha még kiskorúak, 4. hittanáruk, vagy plébánosuk ajánlását, 5. egészségi bizonyítványt. Életük rövid ismertetését is csatolják kérvényükhöz, kifejtve mely okok vezetik őket a szerzetesi életre; korhatár 18—35 év. Kérvényüket küldjék a Pálos Kolostorba, Budapest, XI. kerület, Szent Gellért-rakpart 1/b.

Margitszigeti csonkolt katonák készítette

**HÁZIIPARI CIKKEK,
MAGYARMINTÁS SZÖVETEK,
MŰVÉSZI CSECSEBECSEK:**

az Anker-Köz 2, félemelet 2.

KEDVES OLVASÓINK!

Tudjuk, ezek a súlyos idők próbára teszik nagyon a hitünket, áldozatkészségünket. Mégis remélünk abban, hogy Kedves Olvasóink továbbra is hűséggel kitartanak mellettünk. Bevalljuk, az egyre növekvő nyomda-árak komoly gondok elé állítanak minket. Számláink fedezésére tekintélyes kölcsönt kellett fölvennünk. Bombázások, elköltözések és menekülések miatt sok előfizetőnket elvesztettük. Mégsem emeljük fel e jelentős hiányok és károk pótlására előfizetésünket! Csak azt kérjük Hűséges Olvasóinktól, ha tehetik, önként ajánljanak föl néhány fi lért „felülfizetés gyanánt”, melyet — mint mindig — hálával név szerint nyugtázunk. Egyik kedves előfizetőnk írja: „A jó Istent kérem, hogy adja áldását továbbra is az Önök fáradhatatlan munkájára. Igen megszerettem szép lapjukat...” Hisszük, hogy ez a szeretet őriz meg mindnyájunkat egy jobb, békésebb világ számára s a jó Isten nem hagyja megjutalmazatlanul a mi hűséges barátaink egyetlen fillérét, egyetlen sóhaját sem. Ebben a reménységben kívánunk Kedves Olvasóinknak boldog karácsonyi ünnepeket és békességes új esztendőt!

XII. Pius pápa

Karácsonyi üzenete

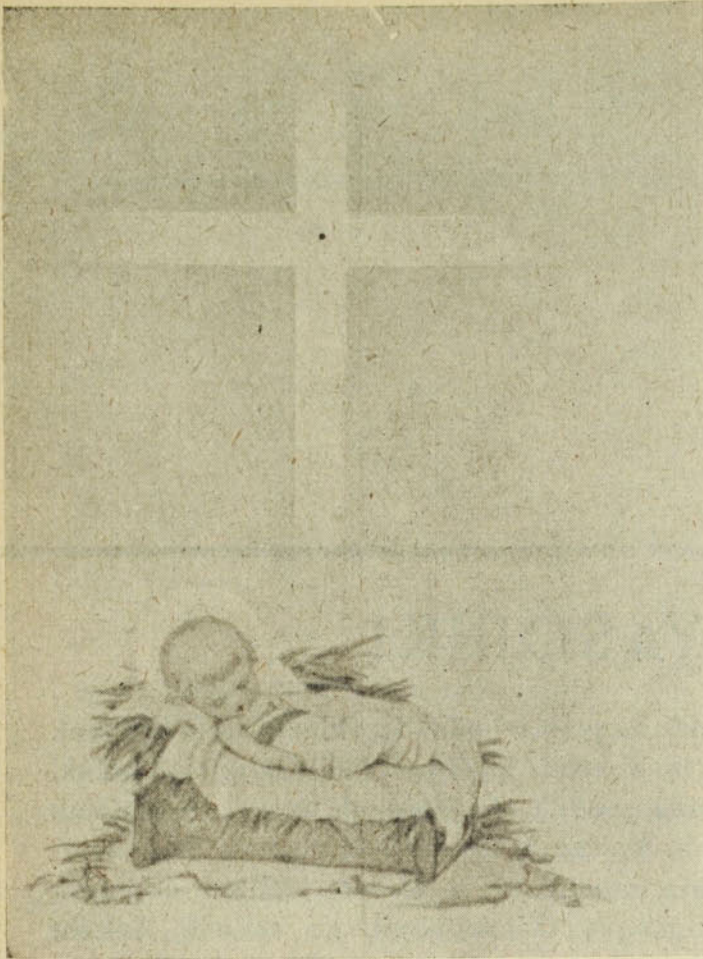
1940, XII. 24.

Ma reggel a Szentegyház csodálatos liturgiája a Római Martirológium nagyszerű szavaival emelte a magasba papjai lelkét: Róma városának alapítása után a kétszázötvenkettedik évben, Octavianus Augustus uralkodásának negyvenkettedik évében, midőn az egész földön béke honolt, ... Jézus Krisztus, az örök Isten és az örök Atya Fia, a világot kegyes eljöveteleivel megszentelni akarván, a Szentlélektől fogantatva, ... megszületve Szűz Máriától Júda Betlehemében, emberré lett.

Mikor újra fölhangzik Krisztus híveinek fülében emez örvendetes üzenet ünnepélyes hangja, mely egyesíti Rómát Betlehemmel, a világ Megváltójának kegyes születését ama „híres Róma” születésének emlékével, mely a maga fenséges és szent rendeltetése szerint

„a birodalmat a földdel, a lelkeket az Olympussal teszi egyenlővé” (Verg. Aen. VI, 782—783), mégpedig nem a fegyverek dicsőségével, hanem az isteni kegyelem győzelmeivel, mikor újra megzendül az égi Király érkezésének jó híre, minden nép és nemzet millióinak lelkében felébreszti és feléleszti a büntől való megváltás emlékét. Egyetemes isteni szimfóniaként minden nyelven ujjongó himnusz száll az ég felé, az alázatos és hálás szívek imádó éneke: Krisztus született nekünk: jöjjetek, imádjuk Őt. Eva száműzött fiainak halhatatlan szabadsághimnusz! Elfelejtik most ősszüleik vétke folytán a paradicsom elvesztésén érzett fájdalmukat, a töviseket és bojtortjánt, melyet a büntől megrontott föld Adám bukása óta terem, és a betlehemi jászolban pihenő égi Gyermekek előtt és az újszülött Emmánuel Szűz Anyja előtt porbahullanak, megindult és szent álmélkodással az isteni Gondviselés csodálatos tervein.

A Krisztus híveinek szívében az Úr születésén ébredő szent vidámság és bensőséges

Jézuska a kereszttel.

öröm nem függ a külső eseményektől, azok nem kisebbíthetik, sem meg nem zavarhatják. A születésen érzett örömmel, mely boldogsággal és békével tölti el őket, oly mélyek a gyökerei és olyan égi magaslatokat ér el, hogy azt semmiféle földi esemény forgószele ki nem tépheti. Békésen terjed el a világon, még ha háború dúl is ott. Érezheti és tapasztalhatja-e valaki jobban az Úr szavainak vigasztaló igazságát: Örvideni fog szívetek és örömtöket senki sem veszi el tőletek (Jn. 16, 22), mint az, aki őszinte szívvel, megtisztult akarrattal és nyílt lélekkel hallgatja a jóakarató embereknek szóló békehimnusz, mely a jászolból, a megtestesült isteni Ige első szék helyéről a földre áradt?

Aki e himnusz értelmének mélyére hatol, aki csak egyszer is megízlelte az édes nektár egy cseppjét, amely igazságból és szeretetből áll, az tudja, hol talál menedéket a viharos jelen eseményeinek, szenvedéseinek és szorongatásainak zürzavaros torlódása közepett és egyaránt távortartja magát mind a tapasztalatlan optimizmustól, mely nem számol a valósággal, mint pedig attól a még kevésbé apostoli irányzattól, mely a gyáva és lealacsonyító pesszimizmus felé hajlik. Nem tudja-e talán, hogy az Egyház élete és működése ellen csak úgy, mint a Megváltó élete és működése ellen mindig áskádódtak a féltékeny és reszkető heródesi hatalom csatlósai? Nem fog azonban arról

sem elfeljtkezni, hogy a kegyelem titokzatos csillaga leragyog az égről és mindig le is fog ragyogni az Isten bölcsőjénél sóvárgó lélekre, hogy a tévedésből az igazság felé, a rossz útról a Megváltó Krisztusban való hit felé vesse őket.

Krisztus igazi követője, az életet elárasztó gonosz sötét vakmerőségének tudatában, élénk ösztönt érez magában arra, hogy éberebben vigyázzon önmagára és veszélyeztetett testvéreire. Bízik Isten ígéletében és Krisztusnak s országának ellenségein aratandó végleges győzelmében, ezért bensőleg megerősödöttnek érzi magát a csalódásokkal és sikertelenségekkel, a vereségekkel és megaláztatásokkal szemben és egyenlő bizalmat tud önteni mindazokba, akikkel apostoli feladata összehozza. Ilymódon lelki támasza lesz azoknak s bátorítást és példát nyújt mindenkinek, akit az ellenségek száma és hatalma már-már hátrálásra és csüggedésre készítet. És végtelen hála legyen érte az Úrnak, hogy az Egyház ma sem szegény olyan kiválasztott, szent és erős lelkekben — mind a papság, mind a világiak köréből, akik a világ előtt legtöbbször ismeretlen hősiességgel, a többi elbukó kicsinyhitű és gyöngye között is rendíthetetlen hűséggel teljesítik, amire a próféta buzdít: Erősítsétek még a lankadt kezeket s a roskadozó térdeket szilárdítsátok meg! Mondjátok a kislélekűeknek: Bátorság! Ne féljete! Ime a ti Istenetek bosszút áll és megfizet, maga az Isten jön, hogy szabadulást hozzon nektek! (Iz. 35, 3—4) ...

Határtalan és rendíthetetlen bizalommal helyezzük az újszülött Megváltó kicsiny, mindenható és irgalmas kezébe vágyainkat, reményeinket és imáinkat és azért könyörgünk Hozzá veletek, a Szentegyház minden papjával és hívével, mindazokkal, akik Krisztus Urukul és Megváltójukul ismerik el, hogy szabadítsa meg az emberiséget a viszálykodásoktól, melyekbe a háború sodorta: Ó, Jessze gyökere, Ki jelül állsz a nemzeteknek...: jöjj szabadításunkra, már ne késlekedj! (Brev. Rom. Ant. Maj. ante Vig. Nat.)

Dr. Mosonyi Dénes:

A pálosok visszatérésének magyar apostola

A pálosok visszatelepítése ősi hazájukba egy másfélszázéves sirból való feltámasztást jelent. Ez történt tíz évvel ezelőtt, mikor Remete Szent Pál fiai, a fehér barátok újból megjelentek Pécs város utcáin s elfoglalták kicsiny rendházukat a Mecsek oldalán. Atyjuk és vezérük, a hazatelepítés legfőbb eszközlője, gróf Zichy Gyula kalocsai és bácsi

érsek volt, aki előbb 20 éven át Szent Mór örökségét kormányozta Pécsen.

A pálosok hazahozatala igen fontos esemény volt a csonka országban. Vele kapcsolatban felmerül a kérdés, hogy ezt a nagy feladatot, melynek megoldásán 150 éven át annyi jeles főpap és derék hazafi hiába fáradozott, miként oldhatta meg a halszavú, feltűnést kerülő, szerzetesnek látszó Zichy Gyula érsek?

A püspök programja.

Zichy Gyula gróf fiatal korában a világegyház központjában, a római kúriában teljesített fontos szolgálatot. Két éven át (1901-től 1903-ig) a lángelméjű XIII. Leó pápának, a „lumen de coelo“-nak volt meghitt embere, szolgálattévő titkos kamarása. Utána két évig a boldogemlékű X. Pius pápa mellett töltötte be ugyanezt a bizalmi munkakört. Mindkét pápa mellett kitűnt buzgalmával, hivatásának lángoló szeretetével és a világegyház kérdései iránt tanúsított s egyre fokozódó érdeklődésével. A nagy tervek iránt való meleg lelkesedés, mely már vonzó természetének is egyik vonása volt, itt egyre fejlődött s anélkül, hogy kereste vagy kívánta volna, másoknak is feltűnt. Meglátta ezt benne X. Pius is, ki őt egyébként is rendkívül becsülte s éppen ezért, midőn a Hettyey Sámuel elhunytával árvaságra jutott pécsi püspöki szék betöltése napirendre került, alig 34 éves titkos kamarását kívánta Szent Mór székén az ő utódául. I. Ferencz József apostoli király örömmel fogadta a pápa óhaját s így a kinevezés tényleg meg is történt. A valóban szerencsés választást betetőzte a szentéletű X. Pius pápa ama nagy kegyével, hogy szeretett kamarását 1905 december 21-én személyesen szentelte püspökké — Prohászka Ottokár székesfehérvári és Balás Lajos rozsnyói püspökökkel — a Vatikán sixtusi kápolnájának michelangelói nagyoltára előtt. Innen indult főpásztori pályájára a fiatal püspök. Minden szépért, jóért és nemesért hevülékeny lelke a hivatás szeretetén kívül már kezdettől fogva tele volt nagyarányú és komoly tervekkel, melyeknek megvalósítása egész embert követel mindenütt. Erre nevelte őt a római szellem, a pápai udvar, az Egyház központja és az a két pápa, akik mellett egy lustrumot töltött kiváló munkában.

A fiatal püspök ismerte már a pálosok multját, a hazai megszüntetés fájó történetét, a több mint százéves számkivetés* sanyarúságait és azt a munkát is, melyet a rend visszahozásáért előbb maguk a kihalásra

* 1906-ban, a püspöki székhely legelső évében 120 éve volt már József császár gyászos parancsának, mellyel ezt a magyar rendet nálunk feloszlatta.

ítélt, rendi ruhájuktól megfosztott rendtagok, utóbb mások, köztük több országnagy és lánglelkű főpap kezdett és kifejtett, — azonban fájdalom, maradandó siker és eredmény nélkül. Előtte állt Esterházy Károly egri püspök lelkes törekvése, ki a rendet a helytartó-tanács segítségével révén óhajtott volna visszaállítani, de nem talált kellő megértésre. Ismerte Scitovszky János hercegprímás bátor lépését is, ki a mult század második felében Péliszentkereszten templomot és házat adott a Czestochowából hazatérő négy pálos atyának, hogy ez legyen első telephelye a hazatért rendnek s ismét terjedjen el az egész országban. Amde a kísérlet a magas pártfogó elhúnytával meddőnek bizonyult. Péliszentkereszt elnéptelenedett, bentlakói pedig visszatértek oda, ahonnan bejöttek, a czestochowai anyakolostorba. A püspökszentelés éve körül kezdett foszladozni az a reménység is, hogy a nagylévárdi új pálos kolostor, melyet Vaszary Kolos hercegprímás alatt kapott meg a szerzet, időtállóbb marad. Kellő számú magyar rendtag tartós hiányában ez a kísérlet is csütörtököt mondott. Nagylévárd kapui hamar bezárultak és a pálos-kérdés ismét elcsendesült.

A sok és fájdalmas bukás ellenére a fiatal püspök programjába vette, hogy a pálos rendet Isten kegyelmével ismét hazahozza, visszatelepíti.

gróf Zichy Gyula.

Aldozatos munkája a rendért.

Nem elég azonban egy nagy tervet eszméileg programmunkba venni, hanem annak megvalósítása állandó és áldozatos munkát is követel.

A fiatal pécsi püspök tudta és érezte, hogy a pálos rendnek kívánatos hazahozatala és a szülőföldön való meggyökerezése csak úgy lehetséges, ha ebből a célból kellő számú, lelkes magyar rendtag állhat sorompóba, akik míg egyfelől a rendi szellemet, lehetőleg tökéletes módon elsajátították, addig más oldalról e nagymultú rendnek magyar születését és igazán dicsőséges vonatkozásait a magyar nemzethez nem csupán ismerik, hanem át is érzik és valóban lelkesednek értük. Éppen ezért elsősorban arra törekedett, hogy a pálos rendbe olyan magyar származású papok, klerikusok és segítő testvérek lépjenek, akiket a visszatelepítés fontos gondolata teljességgel áthat, tüzesen lelkesít és még a legnagyobb áldozatok vállalására is képesekké tehet. Felkarolta tehát mindazokat, akik ilyen gondolattal hivatást éreztek vagy vélték érezni a száműzött pálos szerzet iránt. Ezek között akadtak olyanok, akik kész örömmel vállalkoztak arra, hogy kimennek valamelyik lengyel kolostorba és betartva a rend szabályait, ott az idegenben bevárják az időt, amikor a rendet visszatelepítik szülőhazájába. Ilyen volt már akkor a czestochowai anyakolostorban Tóth Márián atya, felvidéki születésű lelkes magyar ember, aki jelenleg is a központi lengyel kolostornak évtizedes tagja. Hozzátársult később Bodó János esztergom-főegyházmegyei áldozár, akit már Zichy püspök ajánlott a rendbe. Őt követték mások úgy a papság, mint a célért lelkesülő világiak közül, kiket a mecénás Zichy püspök, később pedig kalocsai érsek nemcsak erkölcsileg, hanem sokszor anyagiilag is támogatni szokott, hogy kitűzött nagy céljukat, mely nemcsak vallási, hanem magyar nemzeti okból is egyaránt fontos volt, megvalósíthassák. Többen meghátráltak a nagy próba elől, maradtak azonban mindig olyanok is, akik minden nehézséget bátran leküzdöttek s minden áldozatot szívesen meghoztak, hogy a nagy terv személyeik révén végre sikerüljön.

(Folytatjuk.)

P. Gyéressy Ágoston O. S. P.:

Régi pálos kolostorok

(Utirajz V.)

Szentlélek.

Pávay Sándor diósgyőri káplán barátom kalauzolt a gyönyörű Bükkben. Garadnán szálltunk ki a kisvasútból. A fillafüredi szakasz volt az úton tán a legszebb a háromi tóval.

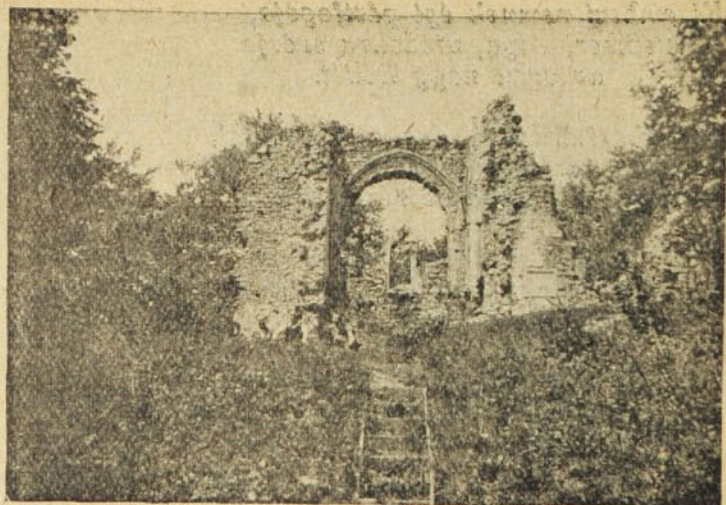
Mint a Mátrában Pálosveresmartig, úgy futott itt versenyt mellettünk a Garadna patak Ómasáig. Közben a zöld hegyek szebbnél-szebb vonulatai. Ott kezdődött aztán a legnehezebbje. A szuszogónak nevezett komisz kapaszkodón fújtattunk fölfelé. Sehol egy kis pihenő. Mély tisztelettel gondoltam a régi szentléleki pálosokra, kik ezt az utat nyilván nem egyszer járták meg. Hát aki itt egy életet akar eltölteni, jól gondolja meg. Mert nem mindennapi út ez a hegyi ösvény a szentléleki magaslatra. Miután még a karkötőórám szíja is megizzadt, végre fölértünk a hegy tetejére.

Ott aztán hirtelen elémtáruáltak a gyönyörű romok. S egyszerre elfelejtettem minden fáradtságot. Úgy állt a gótikus ív a hegy tetején, mint valami diadalív. Mint valami látomás a győzelem hegyén. Elfogódott áhítattal közeledtem a ma is impozáns romokhoz. Megesodáltam a meglehetősen épen maradt oszlopkötegek finoman faragott rózsáit. Egész falrészletek állnak még 5—7 méter magasságban. A volt szentély szilárd négyszögében egy szép turista-kereszt fogad az oltár helyén, kis térdeplővel. A falon márványtábla a Magyar Turisták Egyesületének áldozatkészségéből. Ezt a táblát avatta föl éppen tíz éve, 1934-ben, az akkor újonnan visszatelepedett pálosok első perjele, P. Besnyő Gyula. A földön értékes köfaragások, féloszlopok, ívbordák hevernek összevissza. Mily kár! Úgyis oly szegény Magyarország gótikus emlékekben. Érdemes volna legalább egy kápolnányit restaurálni az ősi romokból. S milyen szép álom volna: egy kis kolostort is építeni mellé: a fehér barátoknak... Pedig ennek megvalósításán már töri a fejét néhány idevalósi buzgó ember (Dr. Henkey-Hönig Károly). Az ősi kolostort 1346-ban alapította Nagy Lajos nádora, Póka Benedek, később maga is buzgó pálos szerzetes, királyának kedvelt helyén, a még bölénylakta ösrengetegben. Ennek a diósgyőri vikariátus alá tartozó perjelségnek már a XIV. században szép birtokai voltak, Nagy Lajos, Mária királyné s főuraink bőkezűségéből. Gyönyörű fejlődésének egyszersmindenkorra végét vetette az 1550. esztendő: a török és Perényi Gábor protestáns csapatai versenyt pusztították a szép gótikus egyházat és monostort. Csodálatos, hogy azóta így áll még. Építéshez nem hordhatták szét itt a hegytetőn köveit a környék lakói. Az idő meg irgalmasabb volt, mint az emberek...

A turista menedékház tele volt a bombázások elől elmenekült pestiekkal. Így tehát a nem messze eső, szép új erdészlakban aludtunk. De lefekvés előtt kimentünk még Pávay Sándor pap-testvéremmel az egyik „látóköre”. Felejthetetlenül szép látvány tárult elénk: Szolójka völgye. Csupa zöld erdő alattunk. Egész a látóhatár széléig egyetlen hullámozó óriás zöld levél- és lombtenger. Mozdulatlan

hullámaival úgy terült előttünk el, mint valami megkövült mérhetetlen zöld áradat. Megbűvölten néztem a látókőről ezt a páratlan látványt. Sajnos, az est lassan leszállt. A zöld színek szelíd óceánja megsűrűlt, megkopott. A fények kialudtak a hegyeken. Ködfátylak úsztak távolabb már. Lassan minden elmerült az éj növekvő szürkességében. Az ég is elborult. Csillagok nem szikráztak sötét palástján. A hold is elbújt a felhők mögött. Messzűnően fenyegetően dörgött. Siettünk vissza a vaksötét erdőn át a tisztásra, az erdészházhoz. Útunkon csak a szentjánosbogarak világítottak fel-felvillanó smaragdzöld fényükkel. Vagy talán a megholt pálosok lelkei imbolgyogtak előttünk túlvilági lámpásaikkal?

Másnap, szentmise után, Lillafüredről autóbusszal robogtunk Bükkszentkeresztre. Hatalmas bükkrengetegen vágattunk keresztül, az úton végelethetetlen glédában álltak őrt a hamvasszürke törzsű, sudaras bükkfák, itt-ott félszáz méteres fenyők is. Pazarszép vidék ez is. Nem is tudtam, hogy ez a Bükk is ilyen gyönyörű! Bükkszentkereszten, régi nevén Újhután, nem tudunk arról, hogy pálos kolostor lett volna. De azt sem tudjuk, hogyan került ide a sajlóári kolostor remekművű szószéke és egyik mellékoltára. De a faragások tüzetes megfigyelése, a sajlóádi stallumok díszítő stílusa és ornamentikája meglepően egyezik a bükkszentkereszti szószékével, csak ez még gazdagabb és pazarlóbb. Mellvédjén a négy evangélista kerek domborművei nem a legmarkánsabbak ugyan, de a sátoraljaújhelyi szószék domborműveire emlékeztetnek valamiképp. Az apró lépcsők is jellemzők mindkét pálos szószéknel. Bizonyára az az egyszerű magyarázatuk, hogy a prédikáló atya az előírásos hosszú és bőredőjű fehér köpenyben (kappában) csak tipegve lépkedhetett föl a szószékre, nehogy rálépve ruhája szélére, elterüljön... Gyönyörű még a szószék koronája is, valóban korona-alakú, csak elkorhadtan és szúrágottan beroskadt már a teteje... Mondták ezt a szószéket diósgyőri eredetűnek is, de Diósgyőrt az állítólagos pálos barokkoltárok síma stílusában készült az ottani szószék és ez a szószék teljesen elüt tőlük. Sátoraljaújhelyen is megvan az eredeti. Kétségtelen hát, hogy Sajóládra mutat az eredet, bár semmi följegyzésünk nincs a plébániákon, hogy került el onnan ide. A sajlóádi szószék roppant egyszerű és érthetetlen, miért kellett fölcserélni az eredetit ezzel a semmitmondó újjal. Viszont a bükkszentkereszti templom egyszerűbb főoltárát és hajópadjait stílusban és értékben messze fölülmúlja a gazdag díszű szószék és mellékoltár. Dúsfaragású keretben szép Mária-képet tartanak rajt az angyalok. Hogy ezt az oltárt is itt kell megtalálnunk! És hányfelé nem szóródtak régi emlékeink és mily rengeteg kallódott el közülük az idők folyamán! Ha a Rend feloszlatásának anyagi és lelki

Szentléleki romok.

kárát mellőznénk is, a magyar művészettörténet sohasem boesáthatja meg II. József rövidlátó és rosszindulatú 1786-os rendeletét.

Úrjöveti ének a boldogságos Szűzről

(Pálos Mária-himnusz).

*Az Atya az égből fényes angyalt küldött,
arkangyalt a földre szerény kicsiny Szűzhöz:
mennyeik erősségét.*

*Jött az erős hirnök, szárnyalt le a földre,
természet csodáját hirdetni a csöndbe:
Szűz szüli Menny fényét.*

*Csodás tündökléssel jő az Ég Királya,
parancsa országol; mélység szennyes árja,
többé nem kísérhet.*

*Roppantja gögösek eget-verő tornyát,
dölyfösek nyakát szent lábai tapossák;
küzdéstől nem félhet.*

*Messzeüz Magától hívságos hatalmat,
anyjával országol égi birodalmat:
országát Atyjának.*

*Siess, siess követ, ajándék hírével,
Ódon Irásokról erős boldog kézzel
emeld fel a fátylat.*

*Menj Hozzá hirdessed, mondd: üdvözet Néked,
mondd: malasztal teljes, mondd: az Úr van Véled
és mondd: ne félj, ne félj!*

*Ó Szűz, vedd magadra Isten drága terhét,
tökéletesebb lesz, s tisztaságod szebb még,
fogadalmadban élj.*

*Hallotta, s értette Szűz a követ szavát,
hitt, fogant és szülte Csodálatos Fiát,
menny királyi Véré.*

*Ki emberi nemnek égi pártfogója,
Istenember, Atya, utódokra szórja
az örök nagy Békét.*

*Kinek szilárdsága megerősít minket,
emberi gyarlóság törekeny szívünket
mélységbe ne rántsa.*

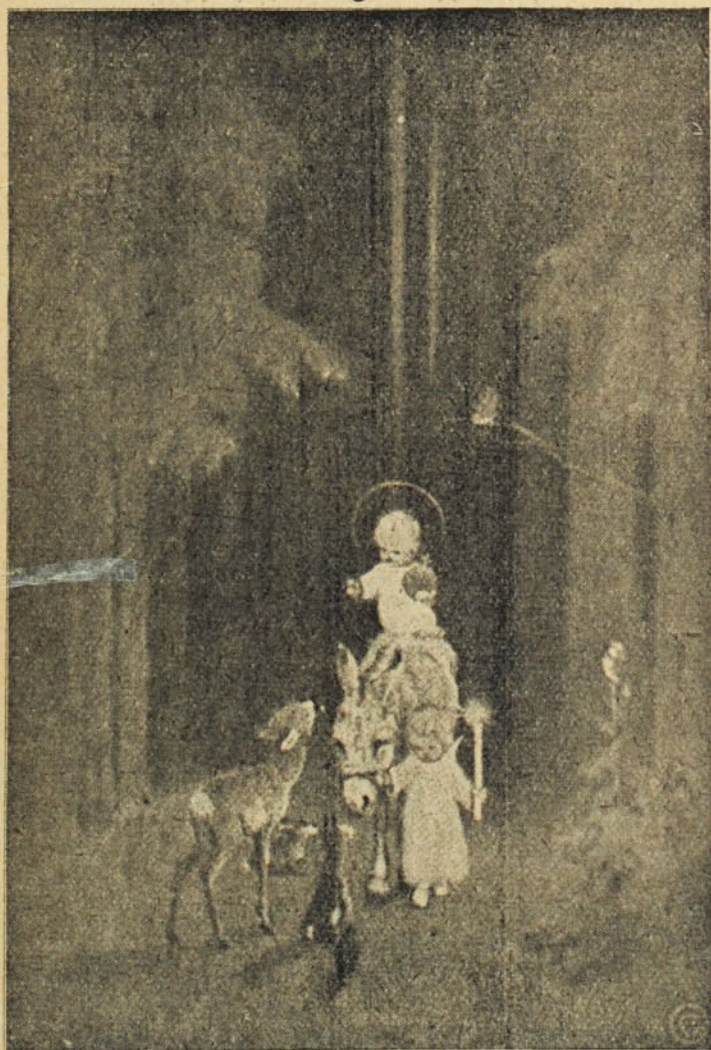
*Bocsátó Jósága bocsánatát ontja,
s kegyelem anyjával lelkünk fénybe vonja
bennünk lakozása.*

*Ki a vétkek árját bocsánattal várja,
mentsen büntetéstől, vigyen új hazánkba,
csillagok várába.*

Latinból: **LENGYEL REZSŐ**

Fráter Jácint naplójából

Mily csudálatos dolog a hóesés. Fehér és puha pihék sűrű, szakadatlan szálldosása, hullása. Amint belepnek mindent s ragyogó fehérségbe öltöztetnek háztetőket és utakat, tornyokat és ágakat, gödröket és árkokat. Szép hópelyhek: „Piciny melódiák. Gazdátlan álmok. -Fagyott angyalszárnyak“ (Ady). Mily elragadtatva írja a bölcs Ecclesiasticus: „Fehérségének szépségét csodálja a szem és hullásától elámul a szív“ (Sir. 43, 20).

Jézuska az erdőben.

Már évek óta olyan szomorúak a karácsonyaim. Persze, mindig valami nagyot, valami csodát várok tőlük. Feszült, remegő és boldog sejtelmektől zsong a lelkem. És elérkezik a szenteste. És nem történik semmi. Oly üresen csillog a karácsonyfa. Oly üresen cseng az ének... Igen, még mindig a régi világ karácsonyaihoz vagyok szokva: a meglepetésekhez, az ajándékokhoz. És ez most nincs!

Pedig a Karácsony értelme és boldogságának titka: az adás! Ne másoktól várjunk ajándékokat és meglepetéseket: mi készítsünk nekik. Ez a legszebb, legigazabb és legboldogabb Karácsony. A Karácsony lelke biz nem csillogó külsőség: angyalhaj és gyertyafény és aranydió és szaloncukor és csillagszóró... A Karácsony lelke belül van: az Istálló hidegében és homályában, a Jászoly durva deszkái és nedves szalmái között: a kicsi Jézus könnytől ragyogó szemeiben. Igen, ha Ő születik újra a mi lelkünkben s életünkben, akkor másra nem kívánczunk. Akkor mindennünk megvan. Akkor boldogabbak már nem lehetünk.

*

Ma a sekrestyében két tízéves fiúcska nézgette csillogó s ámuló szemmel az oltár karácsonyfáit. Önkénytelenül kitört belőlük a sóhaj: Istenem, be szép! — Tréfásan s mit sem sejtve megkérdeztem tőlük: Úgy-e nektek nincs ilyen nagy karácsonyfátok?

Az egyik kicsinek kivörösödött a szembéja és sírással küzködve mondotta: Nekünk semmilyen karácsonyfánk nincs. — Aztán bevallotta, hogy édesapja májusban halt meg, azóta édesanyja dolgozik a kis családra s bizony még karácsonyfa-ágra sem telik keresetéből. A nagymama hozott neki pár szem cukrot. — A másik boldogan ujságolta, hogy bár karácsonyfájuk nekik sincs, de a testvérével félkiló szaloncukrot kapott. Istenem! Mennyi lehet ez? Talán húsz darab. Két gyereknek!

Ime a XX. század boldog gyermekei. Mit ér minden kultúránk, civilizáciánk, ha gyermekeinket sem tudjuk boldoggá tenni. — De a két kicsi még sem volt szomorú. — Az egyik tisztelendő bácsi reggelizni hívta őket — mesélték —, de ők előbb áldoznak. S micsoda öntudattal mondták ezt. Tiszta gyermekszemükből micsoda értelem sugárzott. Milyen bátran felelgettek nekem. Piciny szívüket már a szenvedések kohói edzették meg és tisztították. Egy új, eljövendő, igazabb és hősiesebb kornak ők a magvetői.

Uram, tartsd meg a te kis katonáidat kegyelmedben! Órizd meg a gonosztól, a büntől, a hűtlenségtől. És siettesd és munkáljad velük a Te országod eljövételét.

*

Hetek óta állandóan —10 fok körül állott a hőmérő. Ma, Karácsony reggelén +1 fokot mutat. Mintha a földreszállt s megtestesült

Szeretet édes és sugárzó mosolyától tűnt volna el hirtelen a hideg.

*

Csodálatos jószág a szeretet. Minél többet osztogatunk belőle, annál inkább szaporodik.

*

Istenem! Mennyire ösöztöne, összomja, ös-igénye az emberszívnek, a szeretet. Amiből manapság oly rettenetesen kevés van. Kihült és nagyon megfogyatkozott az emberekben. Pedig hogy sírnak utána. A legtöbb tragédia mélyén ez rejlik: Nem tapasztaltam környezetemtől szeretetet, eldurvultam én is. És az emberek egymást gyűlölik és gyilkolják... Ó, örök Szeretet! Sugározd melegedet e dermedt világra. Taníts meg minket a legfőbb páncsra, melyet már csak hírből ismerünk.

*

Szilveszter-est.

Uram! Egy év újra mögöttünk van. Minden szépségével és minden szomorúságával. Ezer gondjával és bánatával. Egy évvel közelebb léptem Hozzád és a Te örökkévalóságodhoz.

Úgy érzem, meg kell köszönnöm azt a rengeteg jószágot, figyelmet, melyet ez év folyamán rámpazaroltál. Hogy meg kell köszönnöm mindennapi látogatásodat a szentáldozásban és a szenvedésben, megvilágosító, erősítő kegyelmeidet a szentgyónásban, elmélkedésben. S legfőképp az én váratlan és szinte csodálatos gyógyulásomat, melyet sohasem fogok eléggé megköszönni. Hálát adok minden nekem ismeretlen jótétemenyedért. Hálát adok az én láthatatlan őrangyalomnak, aki annyi veszélytől megőrzött.

És szívemből bánom minden hanyagságom, hütlenségem, haszontalanságom. Sajnállok minden szórakozott imát, hideg szentáldozást, üres szentgyónást. Minden gyávaságot a szenvedésben és minden megalkuvást a rosszal... Bocssás meg, kérlek. S adj szentebb, tisztább, boldogabb újesztendőt.

Dr. Paulinyi Gyuláné, br. Oertzen Kornélia:

Római emlékek

Szörnyű vihar söpört végig a világon. Országok, nemzetek értékek pusztultak el s a legnagyobb értéket, az emberi lelkeket is ezer veszély fenyegette és fenyegeti.

Talán mióta a kereszténység fennáll, sosem éreztük annyira szükségét annak, hogy egy szívvel, egy lélekkel tömörüljünk közös Atyánk, a római pápa köré s imádságunk, fohászaink szárnyán lélekben el ne röpüljünk az Örök Városba, Rómába.

Sajnos, Rómát sem kímélte az idők vihara. Olvashattuk, hogy a Szent Péter-templom környékén, a Vatikán államban ezrével húzódtak meg a hajléktalanok, a háború üldözöttjei, a menekültek, bombakárosultak, stb. A jószágos Atya, az Angyali

Pásztor mindenütt ott volt, ahol segítségre, támogatásra szorulókat nyújtották feléje kezeiket. Letörölte a könnyeket, vigasztalta a szomorúakat, bátorította a csüggedőket, de a lelki vigasz mellett testi és anyagi támogatásban is részesítette őket. A Vatikán város kapuja mindig nyitva állt a menekültek előtt.

A régi dicsőséget hirdető romok, a modern kultúra alkotásai, a szebbnél-szebb templomok, kolostorok, múzeumok, várak, mind-mind megelevenednek lelkemben s szinte látom őket a régi békevilág ragyogó fényében.

A két szentév gyönyörű emlékei élénken élnek emlékezetemben s szívem mélyén sokszor hálát adok az Egek Urának, hogy abban a kegyelemben részesített, hogy mind a két szentév alatt élvezérelt az Örök Városba.

1925, a huszonöt évenként ismétlődő jubileumi és az 1933-ban a megváltás 1900-ik évfordulójával rendezett jubileumi szentév alkalmával csak úgy özönlöttek a kegyelmek az emberiségre.

Mikor a Szentatya kinyitja a befalazott kaput, az úgynevezett „Szent kaput“ a Szent Péter bazilikában, egyúttal a kegyelmi forrást, a jubileumi búcsúkat is megnyitja a kereszténység, a katolikus hívek számára. Ezek elnyeréséért nem kellett ugyan Rómába zarándokolnunk, mert a Szentatya kiterjesztette a búcsú elnyerését azokra is, akik itthon maradtak, de aki megethette, azt hiszem, új emberként jött onnan vissza.

Hazamentünk... Róma a katolikus világnak nem idegen ország fővárosa, nem látványosság, nem másik világrész, amit megtekinteni, megbámulni akarunk. Nem is nyaralási, szórakozási lehetőség, hanem második hazánk. Itt nem érezzük magunkat idegennek, itt közös Atyánkban testvérek vagyunk, szín- és fajkülönbség nélkül.

A szent évek alatt alkalmunk is volt ezt tapasztalni. Itt találkozót adott egymásnak a világ minden nemzetének katolikusa a Szent Péter-templom kupolája alatt, az apostol sírjánál a világ minden nyelvén lehetett hallani: „Hol Szent Péter sírba téve“ gyönyörű melódiáját. Mi, sokat szenvedett magyarok is könnyes szemmel borultunk le az apostolfejedelem sírja előtt és csengő magyar nyelvünkön énekeltük a pápai himnuszt s dicsekvés nélkül mondhatom, a magyarok áhítatos éneke mindenütt tetszésre talált.

A Szent Péter-bazilikában nem szokatlan, hogy egyidőben öt nyelven is dicsérik az Urat, pláne a jubileumi év alatt sokszor különböző zarándokcsoportok különböző nyelven imádkoznak és énekelnek. Egész bábeli zavar van, de az senkit sem zavar az ájtatosságban. Igaz, hogy olyan áhítattal nem tudunk imádkozni, mint otthon, mert a rengeteg látni való lenyűgözőleg hat, de az áhítatot pótolja a megilletődés és a jószándék.

Magam elé képzelem a Mária Maggiore, a Havas Boldogasszony-templomát, a kegyelmi bazilikák egyikét, ahol a betlehemi jászol egyik darabját őrzik s ahol mi magyarok a legszebb karácsonyi énekeinket szedtük elő, hogy azokkal dicsérjük a Szűz Anyát a kis Jézuskával.

A lateráni bazilika csodálatos és fenséges komolyságával, művészi alkotásaival és szépségével mélyen beiródott, illetve bevésődött mindnyájunk emlékezetébe. Leonardo de Vinci: „Utolsó vacsora“ képét a Lateránban éppen úgy nem lehet elfelejteni, mint Michelangelo Piétáját a Szent Péter-templomban.

A Lateráni-bazilika közelében van a Szentlépcső, mely a Kereszt-kápolnába vezet. Ezen a lépcsőn csak térdencsúszva lehet felmenni, mert bele vannak építve azokból a lépcsőkből darabok, amelyen az Úr Jézus ment fel Pilátus elé.

Sokan nem mertek elindulni, de akik végigjártuk térdén ezt az utat, mind azt mondtuk, hogy az eddigi élmények között ez hatotta meg legjobban az embert. Térdénállva ment itt előttiünk öreg olasz néni, fátyollal beborított fejű vidéki nők plébánosok vezetése mellett, elegánsan öltözött dáma, 8–10 éves leánykák, iskolás fiúk, a jobb körből származó férfiak, idegen túristák stb., stb. a legnagyobb megilletődéssel csúszták végig a lépcsőfokokat, egész a kápolnáig. Beteges, gyengébb egyének, vagy akikben nem volt vállalkozó szellem, lábon is felmehettek, de csak az oldallépcsőn! Tisztelettel megpihentünk azoknál a lépcsőfokoknál, ahova tüveglap alatt van elhelyezve a szent lépcső darabja.

A Capitolium romjai között sétálni és elmerengeni, az Angyalvár szép fekvésében gyönyörködni, majd a Colosseum porondján a vértanuk vérével megszentelt rögökön leborulni, olyan élmény, amit leírni nem is lehet, csak átélni.

A magyar zarándokok híresek voltak a Colosseum körül rendezett gyertyás körmenetekről. Ezt úgyszólván egy nemzet sem rendezte vagy legalább is nem olyan szépen és lélekbemarkolóan. Rengeteg nézője volt. A régi cirkuszi páholyok, — melyek egy részét képezik a Colosseumnak —, tele voltak nézőkkel, főleg olaszokkal. Azonban sok külföldi is megállította arramenőben autóját és úgy gyönyörködött abban a festői látványban, mikor a magyarok szépen rendezett sorokban, égő gyertyákkal, énekelve imbolyogtak a misztikus sötétlő olasz ég alatt a Colosseum romjai körül. Az aréna közepén elhelyezett keresztnél szentbeszéd volt és áldás.

Volt még egy felejthetetlen jelenetünk az egyik zarándoklat alatt. A Forum Románumnál egy kisebb zarándokcsoport jött velünk szembe. Ez annyira megszokott dolog volt, hogy elmerülve a sok látnivalóinkban, nem is vettük észre az arramenőket. Egyszerre csak azt vesszük észre, hogy sírva borulnak a nyakunkba és magyarul köszöntenek bennünket. Kiderült, hogy román zarándokjelvény alatt erdélyi magyarokkal hozott össze a szerencsés véletlen, jobban mondva, a jó Isten kegyelme.

Egy napot szenteltünk a katakombák látogatásainak. Most különösen időszerű ezekről elmélkedni. Most, amikor az idők mostohasága kényszerített bennünket a földalatti bujkálásra, Istenben való hittel és mindenre kész lélekkel viseltük, vagy viseljük el ezt a méltán megérdemelt keresztet!

Az első keresztények ártatlanul, pusztán hitükért szenvedték el az üldöztetést, s mégis énekelve, imádkozva mentek a vadállatok elé, vagy égtek elevenen fáklyaként Néró kertjében.

Sajnos, most a bűn üli orgiáját szerte a világon s Isten büntető kezét csak áldozattal, vezekléssel és buzgó imádsággal háríthatjuk el.

Minthogy a szentévi zarándoklatok befejezésére a koronát a Szentatyánál tett látogatás és az ő áldásának megnyerése tette reá, így a jelen és a közelmúlt idők súlyosságát csak a testvéri szeretet egymásíránt s feltétlen ragaszkodás a közös Atya iránt enyhítheti, s ez fogja a gyűlölet lángjain keresztül az igazi kereszténység és a szebb jövő felé vezetni ezt a sokat szenvedett emberiséget.

Gyermekrovat

Jancsi ajándéka

Vezető: Stefi néni

A drága, jó Viola Néni helyett, Isten nyugosztalja nemes szép lelkét, a kedves Stefi Néni vette át a meserovat vezetését. (Szerk.)

Amit most elmondok, gyerekek, nem mese, hanem valóban megtörtént, alig néhány héttel ezelőtt egy dunántúli, szép városkában. Ebben a városban is sok olyan kis diák él, mint amilyenek ti is vagytok. Van közöttük jó tanuló, meg rossz is, módosabb és szegényebb gyerek egyenesen.

A kis Jancsi gyerek, akiről itt szó lesz, a szegények között is talán a legszegényebb volt. Édesapja messze, valahol a Kárpátok lejtőin vigyázza mindnyájunk álmát. Édesanyja két keze munkájával csak nagyon szűkösen tudta előteremteni, ami mindennapra kellett. Bizony, a földi örömeiből nem sok jutott el szegény kis Jancsi szívéig és életéig. Otthon gondot látott, küzdelmet és naponkénti újrakezdését a becsületes életharcnak. Mindez keményre és akaraterőssé tette érzékeny kis lelkét. Megértette, hogy öerte van. Ha az éjszaka közepén felébredt arra, hogy még mindig világos van a szobában, még félálomban is tudta, érezte: azért görnyed ott édesanyja a varrása felett, hogy ki tudja fizetni a tandíjat, amit egyre nehezebben tud összeöltögetni... De az anya szíve nem ismer lehetlent, csak öltögeti hittel és kitartással egyik öltést a másik után, egyik szálát a másik után, hogy belőle ember lehessen.

Jancsi nagyon szerette volna valahogyan édesanyjának meghálálni ezt a sok áldozatot. Ünnepe jön. Karácsony. Valamit ő is adni szeretne. Valami akármilyen kicsit, szinte nem is fontos, hogy mit, csak értelmet adjon a mozdulatának, csak kinyújt-

Csillagos Jézuska.

hassa két vézna kis karját ajándékozón az édesanyja felé!

Kevéske pénzével, amit úgy szedett össze húszfillérenként csomaghordással, elindult, hogy körülnézzen, mit is vehetne? Eredetileg tollra és füzetre szánta a pénzt, hogy ne kelljen arra is kérni. De úgy gondolta, úgyszólván szünet van, míg az iskola megkezdődik, adódhat még alkalom, hogy füzetre is megkeresse azt a pár fillért. Ez az édesanyjái lesz!

Sorba járta a kirakatokat. Orrát egészen oda-lapította az üveghez és két fényes gyerekszeme sóvárogva nézte a sok szép, színes holmit. Sóvárogva és szomorúan, mert akárhányszor megszámlolta is, neki mindenhogyan csak egy pengő és húsz fillérje volt. Se több, se kevesebb, csak egy pengő húsz! Amit pedig a csillogó kirakatokban látott, az mind, de mind sokkalta többbe került. Elérhetetlen volt!

Jancsi fájó szívvel elfordult a kirakatoktól, lassan elindult és két kövér könnyecsepp futott le az arcán. A sarkon megállt és arra gondolt, ha már ez nem sikerült, legalább saját magának szerez egy kis örömet: cukrot vesz a pénzen!

De egy perc múlva már meg is rázta a fejét; nem, mégsem! Megveszi a füzetet és ami kell. Ha már nem adhatott, legalább kérni ne kelljen az édesanyjától.

Be is ment az üzletbe, de ott olyan sokan voltak, majd elveszett a sok hangos felnőt között. Senki sem kérdezte, mit akar, észre sem vették az apró emberkét. Jancsinak volt ideje elgyönyörködni a sok szép könyvben, képben, színes ceruzában. Volt ideje álmodozni arról, mi mindent is venne itt most, ha pénze volna...

Mikor végre rákerült a sor, kért egy füzetet, egy itatóspapírt és két darab tollat. Alig pár fillért kapott vissza, azt zsebre vágta és szomorúan ballagott haza. Otthon, mikor kibontotta a csomagját, meglepődve látta, hogy itatóspapírból kettőt, tollból pedig hat darabot kapott, pedig csak egyet, illetve kettőt kért és annyit is fizetett.

— Ügylátszik, a nagy forgalom miatt tévedésből többet csomagoltak be — gondolta és mindjárt indult is, hogy visszavigye a felesleget, — de mire odaért, már be voltak zárva az üzletek...

Egész éjjel nyomasztó, rossz álmái voltak az idegen tulajdon miatt. Minduntalan felriadt arra, hogy üldözik. Alig várta, hogy reggel legyen! Sietve vitte vissza az itatóst és a négy darab tollat.

A jószívű kereskedőt meghatotta a kis Jancsi becsületes, példás lelkülete, hogy ennyire sietett visszajuttatni az idegen holmit, pedig az egész mindössze pár fillér értékű volt.

Jutalmul szép könyvvel ajándékozta meg Jancsit és mert tudta, hogy szegény gyerek, kifizette a tandíját is egészen évvégéig. Azt akarta, hogy Jancsi mindig emlékezzék erre a cselekedetére és az életben is minden dolgát ilyen becsülettel intézze majd el, mint ezt.

Igy történt, hogy Jancsi mégis gyönyörű ajándékkal lephette meg édesanyját. És bár nagyon szegények voltak és nagyon nagy segítség volt a pénz, — édesanyja mégsem annak örült jobban, hanem a fia tiszta, liliosos lelkületének!

Pálos krónika

November 5-én, Szent Imre herceg napján pécsi templomunk búcsúján az ünnepi szentmisét és szentbeszédet P. Csellár Jenő ujoncmester tartotta.

vajai Vajay József írja, kinek „A mi óvóhelyünk” c. versét júliusi számunkban közöltük: „Július 2-án, szolnoki lakásom végében levő rozoga pincében családommal együtt meghúzódva, teljes éjszében menekültünk meg a tőlünk 7 méternyire lecsapódott bombától, mely ott egy kislakást telibe találva, rombadöntött.

Augusztus 20-án reggel félöt órakor elindultunk szolnoki, már megsérült lakásunkról s 8 órakor, Hatvanban már hallottuk, hogy Szolnokot és éppen a mi utcánkat bombázza az ellenség.

Egy súlyos bomba házuk mellett hullott le és 4 méternyire a földbe fúródva, befulladt, nem robbant fel! Egész épülettömböt söpört volna el. Azóta több bombatámadás érte a Horthy Miklós utat, a házak nagyobb része elpusztult, de a romok közül kiemelkedve, ha roskadozva is, de áll még az én lakásom és leányom lakása.”

Halottaink: P. Tornycs Gyula S. J. Budapest. — P. Bayer Cyrill O. F. M. Cap. Békéscsaba. — Özv. Müller Jánosné, Kazinszky Mária, Baja — Pintér Ernő huszárfőhadnagy Stockholm. — alsótorjai Vastagh György ezredes, hősi halott. — Leitner Jenő és Leitner Jenőné Budapest. — Pálos Károly Kiskunfélegyháza. — Dudits Andor Budapest. — Kálló Ferenc táb. esp. Budapest. — dr. Endre Zsigmond Velan. — Adj Uram, örök nyugalmat nekik!

Könyvek

Bognár Elek: Szónoklás és előadás művészete. (Fráter György Sajtószövetkezet kiadása, Budapest, V. kiadás.)

Megdöbentem, amikor Savonarola egy beszéde kezembe került: hát csak ilyen egy világhíres szónok alkotása? Igen: nála és minden igazi szónoknál nem a szavak hatnak, hanem a lélek. A szónoklás és előadás ez országoshírű szaktudósa is ezt fejtegeti egy egész könyvön keresztül.

A jó szónoklatnak három kellékét állítja fel: „Tudni! Hinni! Akarni!” Ahogy a szónoklás művészetébe akarja bevezetni az olvasót, maga is rengeteget tud, sziklaszilárdan hisz és hatalmasan akar. Egy egész életet fektet e könyvbe: annak minden örömeivel, szenvedésével, tudásával, sikerével. Nem a fölényeskedő szobatudós, hanem a szerető testvér meleg szavai csengnek fülünkbe: magukkal ragadnak és mi is megtanulunk tőle hinni és akarni. Tenger tudás, széleskörű tapasztalat, meleg közvetlenség e könyv alapszínei: tehát eléri célját.

Még egy fényes erényét kell felvillogtatnunk; erőteljesen hangsúlyozza a szónoklás magyarosságát. Égető a szűkség e kellék állandó hangsúlyozására, hiszen — mint a jeles szaktudós maga is megállapítja — „a mi édes anyanyelvünk beteg. Súlyos sebekből vérzik. A szabadelvű felfogás megengedett mindent. Szabad volt úgy beszélni, ki hogyan akart...”

Ez értékes szakmunkát mindenkinek — hitszónokainknak is — igen ajánljuk.

Bodroghy Szabolcs.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dr. Nadas Zoltán. — Szerkesztőség: Budapest, XI., Szent Gellért rkp. 1/b. Távfeszélő: 468—550. — Kiadóhivatal: Budapest, VI., Dessewffy-utca 24; Távfeszélő: 129—238. „Fráter György” sajtószövetkezet. — Postatakarék csekszámla: 48004 sz. — Megjelenik: minden hó elsején. Rendi és főegyházmegei jóváhagyással. — Előfizetés: Egy évre: P. 6·80. Egyes szám: 60 fillér.

Stephanum nyomda Budapest. Felelős: ifj. Kohl Ferenc.

4. 1526 1948. febr. 20958

A FEHER BARÁT

A PÁLOSREND BARÁTAINAK ÉRTESÍTŐJE

TARTALOMBÓL: P. Zembrzusi Mihály: Beköszöntő. — Erdey Ferenc: Az engesztelő Boldogasszony. — P. Csellár Jenő: A Boldogasszony és a Pálosok. — P. Gyéressy Ágoston: Remete Szent Pál misztikája. — Erdey Ferenc: Az engesztelés teológiája. — Brodroghy Szabolcs: Szent Gellért kettős hivatása. — P. Csellár Jenő: Mi történt Fatimában. — P. Bolyós Ákos: Új élet a romokon. — P. Egyenes: Kolostorok rejtekéből. — Pálos krónika. — Az Engesztelés Műve Központi Titkárságának közleményei. — Gyermekeknek.

B E K Ö S Z Ö N T Ő

A magyar pálos sasfészkek — ahogyan egy szónok a pálos kolostorokat nevezte — sajátos, a lelki élet mélységeit kereső szellemét akarjuk e lapokon keresztül eljuttatni mindazokhoz, akiknek lelkében visszhangra talált az Úr szava: „Egy a szükséges...” és szeretik e lelkületet összekötni mindazzal, ami szépet, nemeset a magyar lelkeség az évszázadok folyamán, mint kagyló az igazgyöngyöt, kitermelt és alkotott.

Sajnos, kevés még e sasfészkek száma, — hiszen mindössze három pálos kolostor van ma Magyarországon! Azonban ez újonnan létesített néhány kolostor is nagy történelmi múlttal tekinthető, mely mélyen, elszakíthatatlanul gyökerezik a magyar földbe, történelembe és lelkeségbe. Boldog Özséb és szentéletű társainak, a magyar erdők mélyén Isten szeretetétől áthatott lelke és szelleme hosszú századokon át volt ihletője és éltezője a magyar vallásos életnek, irodalomnak és művészetnek.

A pálos lelkületnek általános, jellegzetes vonása a szemlélődés. Elmerülni Istennek és szent titkainak szemléletébe! Minél mélyebben és közvetlenebbül megközelíteni alázatos, imádó és engesztelő lélekkel Azt, akinek léte világít mint az égő nap, de Akinek mélységeibe itt a földön halandó ember kutató tekintete egészen bele nem tekinthet... Remete Szent Pál Jézus szent nevének édességéből él 90 esztendőn át a pusztaságban! S nyomában Boldog Özséb

és remetetársai meghúzódnak az erdők mélyén, távol az emberi élet lármás forgatagától és hajszolódásától, erdei barlangjaikban Istent keresték és Jézus nevének gyönyörűségét ízlelték.

A bensőséges Isten-szeretetnek kivirágzása az emberi lélekben az engesztelés, ahol lángra lobban ez a titokzatos tűz, az engesztelő szeretet tüze, ott hősi, csodálatos áldozatok születnek! Remete Szent Pál, mint ifjú, gazdag örökséget hagy el, — amit a pusztában sem sír vissza! — és egy barlangban él kenyéren, vizen, néhány szem datolyán. Boldog Özséb főpapi rangjáról mond

le s magános barlangba vonul, hogy vezekeljen és engeszteljen nemzetéért, mely sokak könnyelműsége folytán oly gyászosan sanyarú sorsra jutott. Példáját követi sokezer főúri és jobbágyorsból való ifjú, akik szinte versenyre kelnek a pálos kolostorok rejtekében, a vezeklés és engesztelés áldozataiban. Csodálatraméltóan önfeláldozó, Istenért és a hazáért hősies lemondásra kész lelkületük nem kis mértékben járult ahhoz, hogy a tatárdúlás pusztulásából oly hamar és oly erőteljesen éledt újra a magyarság.

Azt szeretnénk most is, hogy sok magyar testvérünk találja majd meg e sorokon keresztül lelke számára az erőforrást, hogy szent példájukat legalább lelkületben kövesse; Istennek élő, imádságos, engesztelő lelkük nyomán minél többen találják meg békességüket és vigasztalásukat Istenben!

P. Zembrzusi Mihály.
tartományfőnök.

Brodzky felv.

Festette: Feszty M.

Sziklatemplom főoltárának képe.

